

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2016. évi április hó 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 11.B.198/2015/14. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlottal szemben 14.500 (tizennégyezer-ötszáz) forint erejéig vagyonekobzást rendel el;
- a vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen 976.899 (kilencszázhetvenhatezer-nyolcszázkilencvenkilenc) forint, míg a fennmaradó 18.661.380 (tizennyolcmillió-hatszázhatvanegyezer-háromszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2015. évi november hó 2. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 11.B.198/2015/14. számú ítéletével vádlott büntetőjogi felelősségét a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a), b), d) és k) pontjai szerint minősülő emberölés büntettében állapította meg. Ezért 20 év szabadságvesztésre és a közügyek gyakorlásától 10 évi eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. A feltételes

szabadság legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban állapította meg. Emellett rendelkezett az ügyben lefoglalt bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költségről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen vádlottés védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést. A nyilvános ülésen a védő a minősítés részbeni megváltoztatását és a büntetés lényeges enyhítését indítványozta.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.259/2015/2/III. számú átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott elsőfokú határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete túlnyomórészt megalapozott, azt a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján csupán az alábbiakkal kell kiegészíteni:

- vádlotta sértettől megszerzett 14.500 forintot ismeretlen célra felhasználta; azzal gazdagodott.

A tényállás fenti kiegészítése azért vált szükségessé, mert a felülbírálat során észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmazza a vádlott által a sértettől megszerzett pénzösszeg sorsát, és azzal az elsőfokú bíróság az indokolásban sem foglalkozott. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a tényállást ennyiben kiegészítette.

A fenti kiegészítéssel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás immár megalapozottá vált, az mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A törvényszék a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás megnyugtató felderítéséhez szükséges mértékben és körben folytatta le; a feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat külön-külön és együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, határozatának indokolásában pedig meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól, különösen a vádlottbeismerő vallomása elfogadásának okairól. Összességében tehát az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is messzemenően eleget tett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásának bizonyítékokat elemző része kapcsán mindössze az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

Az elsőfokú bíróság tényállását döntően a vádlottbűnösségére is kiterjedő, részben feltáró jellegű beismerő vallomására alapította, mert az összhangba hozható a vád tárgyává tett cselekmény objektív adatok, bizonyítékok által rekonstruálható részleteivel annak ellenére is, hogy egyes – különösen az eszközhasználatával kapcsolatos – részleteit a nyomozás során a vádlott többször módosította.

A vádlott beismerő vallomásának egyes részeit mindenekelőtt az ügyben kihallgatott tanúk vallomásai támasztották alá.

A cselekmény elkövetésének lehetőségét erősítette meg a vádlott nevelőapja, tanú 5tanú is, akinek nyilatkozata szerint a vádlott az elkövetés időpontját röviddel megelőzően biztosan otthon tartózkodott, nem ment el a falusi bálba.

Az elkövetéshez igénybe vett eszköz használatára utalt tanú 6, fk.tanú 8 és fk.tanú 10tanúk vallomása, akik azt igazolták, hogy a vádlottnak a nagybátyjától származó teleszkópos fémbot, ún. „vipera” van a birtokában.

A bűncselekmény elkövetésének indítékául szolgáló pénzszerzési lehetőségről pedig az elhunyt sértett fiai és menyje, tanú 1 és tanú 2tanúk tettek említést egybehangzóan az eljárás során.

Mindemellett a vádlotta történeteket a vele egy zárkában fogvatartott tanú 3tanúnak is előadta, aki ezt a tényt a bíróság előtt tett vallomásában megerősítette.

A sértett boncolását végző dr. szakértő 4 és dr. **szakértő5** igazságügyi orvosszakértők véleménye is alátámasztotta a vádlott beismerő vallomását mind a sérülések száma és elhelyezkedése, mind pedig a használt eszköz, valamint a bántalmazás módja tekintetében.

A vádlott vallomásának hitelességét erősítette az a körülmény is, hogy a folytatólagos gyanúsítotti kihallgatásán maga nevezte meg az öléshez használt eszköz egy darabjának feltalálási helyét, amelyet ott a nyomozó hatóság tagjai később lefoglaltak.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és az eljárás résztvevői által sem vitatott tényállás így a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból a törvényszék helyesen következtetett a vádlottbüntetőjogi felelősségére.

A bűncselekmény minősítése is mindenben megfelelt a Btk. rendelkezéseinek.

Ennek kapcsán az ítélet tábla az alábbiakra kíván utalni.

A Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatának II/1. pontjában foglaltakkal összhangban az emberölés előre kitervelten történő elkövetése azt feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény körülményeit, vagyis az ölés véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, esetlegesen a végrehajtást akadályozó vagy azt segítő tényezőket felismerje, a lényeges előkészületi tevékenységet elvégezze, valamint az elkövetés utáni mozzanatok figyelembe vegye, azokat mérlegelje.

Jelen ügyben a vádlott magatartásának egyes mozzanataiból – ebbéli tagadása ellenére – az volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bűncselekményt előre eltervezte. Így e körbe sorolható az elkövetés eszközének biztosítása, az elkövetéskor személyének beazonosítását megnehezítő ruházat viselése, az ehhez szükséges arcot eltakaró maszk elkészítése. Ide sorolható továbbá a sértett kiválasztása is, amelyben különös szerepet játszott – a vádlott saját bevallása szerint is –, hogy az áldozat a falu végén egyedül lakott, és kutyája sem volt. Az elkövetéshez kedvező körülményként lehet értékelni azt is, hogy a sértett halálának napján lakóhelyükön falusi bált rendeztek, ezzel is elterelve a figyelmet a falu szélén élőkről. Emellett megjegyzi az ítélet tábla, hogy az elkövetésre kiszemelt napszak is a vádlott cselekményének előre eltervezettségére utalt, jelesül az, hogy megvárta, míg nevelőapja a késő esti órákban elalszik, és azt is, hogy édesanyja ne legyen már otthon. A cselekmény megtervezésére a vádlott elkövetés utáni magatartása: a használt eszköz egyes részeinek előre kigondolt helyekre való elrejtése, valamint az ölésnél viselt ruházat elégetése a lelepleződés lehetőségének minimálisra csökkentés érdekében.

Mindezen körülményekből a másodfokú bíróság számára is kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a vádlott az elkövetést előre megtervezte, annak egyes körülményeit előre felmérte, és azokat mérlegelve döntött a sértett megölése mellett.

Mindezekre tekintettel nem volt megalapozott a vádlott és a védő azon érvelése, hogy az idő rövidségére is tekintettel az emberölés előre kitervelt módon történő elkövetését nem lehet megállapítani.

A vádlott által sem vitatottan az ölési cselekmény a sértett vagyona egy részének, jelesül készpénzének megszerzésére irányult abból a célból, hogy azt a későbbi költségeire (munkavállaláshoz szükséges utazására) fordíthassa. Így a vádlott ölési cselekménye közvetlen anyagi előny megszerzésére irányult, amely az emberölés nyereségvágyból történő minősülésének szükségképpen megállapítását vonta maga után.

Az ölési cselekmény különös kegyetlenséggel történő elkövetése kapcsán elsősorban

emberiességi, erkölcsi szempontok a meghatározók. Annak, hogy a sértett ténylegesen viselt-e el fájdalomérzést, nincs jelentősége, és annak sincs különösebb jelentősége, hogy az elkövetéshez a vádlott pontosan milyen eszközt használt, hiszen az emberölés e módon történő elkövetése eszköz nélkül, akár puszta kézzel is megvalósítható.

A vádlotttudatának ugyanakkor át kellett fognia az elkövetés során a végrehajtás különös kegyetlenségét; a vádlott ezzel kapcsolatos tudattartamára az általa okozott sérülések nagy számából, az ütések erejéből és irányultságából, a bántalmazás elhúzódó voltából, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított védekező magatartásából vonható le egyértelmű következtetés. A védekezés során elszenvedett sérülések is azt bizonyítják, hogy a vádlott kitartóan, gátlástalanul és emberi mivoltából kivetkőzve törekedett arra, hogy a sértett életét minden körülmények között kioltsa a pénze megszerzése érdekében. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy erre avádlotta vallomásában is utalt, amikor azt nyilatkozta, miszerint „mikor láttam, hogy fel akar kelni, én még két-három alkalommal ütöttem rá a feje tetejére.” (nyomozati iratok 2215. oldal alulról 3. sor).

Mindezek alapján tehát a különös kegyetlenséggel történt elkövetés megállapíthatósága vitán felül áll; azt a cselekmény objektív oldalának ismervein túl szubjektív elemek is igazolják.

Egyetértett továbbá az ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon megállapításaival is, hogy a sértett az idős koránál és állapotánál fogva bűncselekmény elhárítására korlátozottan képes személy volt; ez következik egyrészt abból, hogy az idős, 70. életévét betöltött sértett egyedül, a falu szélén lévő családi házban lakott. Másrészt erre utal tanú 2 és tanú 1 tanúk, mint hozzátartozók vallomása is, miszerint az elhunyt sértett cukorbetegségben, valamint néhai férje halála okán pszichés megbetegedésben is szenvedett.

Mindezek alapján helytállóan jutott arra a megállapításra az elsőfokú bíróság, hogy avádlottaz élet elleni cselekményét előre kitervelten, nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel és a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követte el.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság teljeskörűen feltárta és azokat súlyuknak megfelelően értékelte.

Helyesen mutatott rá, hogy a vádlottbüntetlen előéletének nincs enyhítő szerepe, ahogy fiatal felnőttkorának sem, hiszen a törvény az elkövető életkorát a Btk.41.§ (1) bekezdésében már értékelte azáltal, hogy vele szemben a legsúlyosabb büntetés: a határozatlan ideig tartó szabadságvesztés nem szabható ki. A vádlott fiatal felnőttkorának enyhítő körülményként történő figyelembe vétele ugyanazon

körülmény kétszeres értékelését jelentené, amelyet a bírói gyakorlat tilalmaz.

Enyhítő körülményként volt azonban értékelhető avádlott bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása különös tekintettel arra, hogy az a nyomozás sikerességét igen nagy mértékben előmozdította. Ugyanakkor megbánó magatartását enyhítő körülményként nem lehetett értékelni, hiszen azt még a nyilvános ülésen sem lehetett érzékelni.

Ezzel szemben helyesen értékelte az elsőfokú bíróság igen nyomatékos súlyosító körülményként a vádlottterhére azt a tényt, hogy az élet elleni cselekménye négyszeresen is minősül.

Ilyen bűnösségi körülmények mellett kellett a másodfokú bíróságnak állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés megfelel-e a Btk. büntetés-kiszabási elveinek, a büntetés céljának, illetve milyen büntetés áll arányban a vádlott által elkövetett cselekmény súlyával.

A büntetés kiszabása során nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy elanyagiasult világunkban az anyagi javak megszerzésére törekvés során olyan fokú gátlástalanság tapasztalható, amely felülírja az alapvető emberi értékeket, erkölcsi normákat, az emberi élet tiszteletét és annak sérthetetlenségét. Ez a gátlástalanság jellemezte a vádlottmagatartását is.

Mindezeket mérlegelve az ítélőtábla úgy látta, hogy avádlottesetében kizárólag a törvény által vele szemben kiszabható legsúlyosabb büntetés lehet alkalmas az elkövetett bűncselekmény következtében megbomlott társadalmi egyensúly helyreállítására és arra, hogy a vádlottat és másokat visszatartsa újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ez a büntetés arra is alkalmas, hogy a társadalom felé közvetítse, hogy a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetői a törvény szigorával kell, hogy számoljanak.

A kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény esetében így helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy mind az egyéni, mind az általános megelőzésre figyelemmel a cselekményre kiszabható húsz évi, maximális szabadságvesztés a megfelelő joghátrány; nem tévedett tehát sem a fő-, sem a mellékbüntetés meghatározásakor.

A vádlott és a védő által a büntetés enyhítése végett bejelentett fellebbezések ekként alaptalannak bizonyultak.

Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a vádlott a sértettől a bűncselekmény útján megszerzett 14.500 forintot felélte, azzal gazdagodott. Erre tekintettel a

fellebbviteli bíróság a vádlottal szemben 14.500 forint erejéig a Btk.74.§ (1) bekezdés a) pontja alapján vagyonek Kobzást rendelt el, mivel annak alkalmazása a törvény értelmében kötelező.

A büntetőeljárás során az igazságügyi genetikai szakértő igénybe vételére a másodfokú bíróság álláspontja szerint már a nyomozás során sem lett volna szükség; az ezzel felmerült több, mint 18 millió forint bűnügyi költség megfizetésére így a vádlott a Be.339.§ (1) bekezdése alapján nem kötelezhető. Erre tekintettel állapította meg az ítéltábla, hogy a bűnügyi költségnek e tetemes részét az állam viseli; így a vádlott helyesen 976.899 forint bűnügyi költség megfizetésére köteles csupán.

Összességében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fentiek szerint a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése folytán helyben hagyta.

A másodfokú bíróság a vádlottat kötelezte a kirendelt védője másodfokú eljárásban felmerült díjának megfizetésére a Be.381.§ (1) bekezdése alapján.

Rendelkezett továbbá az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatalától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdései alapján.

P é c s, 2016. április 26.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Hudvágner András s.k. előadó bíró,
Dr.Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 11.B.198/2015/14. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.I.87/2015/8. számú ítélete folytán a 2016. évi április hó 26. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelűl:

